

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Н.І. Гордієнко, О.В. Харламова

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійного вивчення дисципліни

«Організація і методика аудиту»

і виконання практичних завдань

**(для студентів денної і заочної форм навчання
спеціальності 6.050100 – «Облік і аудит»)**

ХАРКІВ – ХНАМГ – 2008

Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту» і виконання практичних завдань (для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 6.050100 – «Облік і аудит») / Укл.: Гордієнко Н.І., Харламова О.В. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 51 с.

Укладачі: к.е.н., проф. Н.І. Гордієнко,
к.е.н., доц. О.В. Харламова

Рецензент: проф., к.е.н. Н.Ф. Чечетова

Рекомендовано кафедрою обліку і аудиту,
протокол № 10 від 12.05.2008 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Зміст дисципліни	5
Аудит організації обліково-аналітичного процесу	7
Аудит грошових коштів, розрахунків з дебіторами й кредиторами	10
Аудит стану й ефективності використання основних засобів	19
Аудит збереження і ефективності використання товарно-матеріальних цінностей	25
Аудит розрахунків з робітниками, нарахування внесків до соціальних фондів на заробітну плату, податок на доходи фізичних осіб	28
Аудит кредитно-депозитних операцій і взаємовідносин з банками	35
Аудит витрат і доходів	39
Аудит капіталу	46
Список літератури	48

ВСТУП

«Організація і методика аудиту» є прикладною (функціональною) економічною дисципліною, що завершує процес підготовки бакалаврів з бухгалтерського обліку й аудиту. У практичній діяльності (в бізнесі) за допомогою аудиту реалізується одна з найважливіших у ринкових економічних умовах функцій управління – незалежний фінансовий контроль (експертиза), який здійснюють фахівці (аудитори), рівень кваліфікації яких повинен бути підтверджений відповідним сертифікатом.

Мета вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту» – оволодіти теоретичними знаннями, набути практичних навичок здійснення аудиту (незалежної перевірки фінансової звітності) й виконання інших видів аудиторських послуг (супутніх аудиту).

Основні завдання вивчення дисципліни полягають у наступному:

- оволодіння професійною термінологією аудиторської діяльності (аудиторською мовою);
- засвоєння організаційних і методологічних основ функціонування аудиту як інституту незалежної фінансової експертизи;
- набуття практичних навичок з організації і планування аудиту, виконання комплексу окремих аудиторських процедур.

Студенти повинні ретельно вивчити теоретичні основи аудиторської діяльності за допомогою джерел із списку рекомендованої літератури, акцентувавши увагу на місці й ролі аудиту (аудиторської діяльності) в ринковій економічній системі.

Оскільки аудит є формою незалежної фінансової експертизи, в його основу покладено норми цивільного права на відміну від адміністративного контролю (державного фінансового контролю), що ґрунтується на нормах адміністративного права.

Оволодіння аудиторськими знаннями буде продуктивнішим, якщо студенти не тільки опанують теоретичними знаннями з теорії бухгалтерського обліку, аудиту, теорії фінансів, фінансового й внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, фінансів підприємств, економічного аналізу тощо, а й набудуть практичних навичок контрольно-аналітичної роботи.

Дисципліну «Організація і методика аудиту» вивчають на базі засвоєння студентами таких дисципліни навчального плану:

- у теоретико-методичному відношенні – мікроекономіки;
- у методичному відношенні – економіки, бухгалтерського обліку, фінансового обліку-1, оподаткування підприємств;
- у відображенні результатів діяльності підприємства – загальної теорії статистики, фінансів підприємства, економічної діагностики, фінансового обліку-2.

Предмет дисципліни – методи й прийоми аудиторської перевірки бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємства.

Зміст дисципліни

Перелік тем, їх зміст, обсяг у годинах лекційних занять

Номер теми	Найменування теми і її зміст	Обсяг, год.
1	2	3
1	Об'єкт аудиторської діяльності	1
2	Організація аудиторської фірми	1
3	Організація аудиту фінансової звітності	1
4	Організація аудиторських послуг	1
5	Організація комп'ютерного середовища	
6	Інформаційне забезпечення аудиту	2
6.1	Нормативна база, предметний обсяг проведення перевірок. Методика аудиторської перевірки	
7	Методика аудиту статутних документів	1
8	Методика аудиту грошових коштів і дебіторської заборгованості	3
8.1	Джерела документальної перевірки каси, умови забезпечення збереження грошових коштів, перевірка касових операцій	
8.2	Перевірка операцій за рахунками грошових коштів у банку, розрахунків акредитивами, чеками, перевірка інших грошових коштів	
8.3	Аудит розрахунків і кредитних операцій	
9	Методика аудиту зобов'язань	4
9.1	Перевірка розрахунків з бюджетом, розрахунків з підзвітними особами, інших розрахункових операцій	
9.2	Аудит розрахунків по претензіях, по відшкодуванню матеріального збитку	
9.3	Аудит розрахунків із замовниками і постачальниками	
10	Методика аудиту необоротних активів	4
10.1	Джерела документальної перевірки. Інвентаризація необоротних активів. Перевірка нарахування амортизації, зносу. Використання амортизаційних відрахувань	
10.2	Аудит операцій по надходженню та використанню необоротних активів	
10.3	Аудит ремонту необоротних активів	
11	Методика аудиту запасів	4
11.1	Джерела документальної перевірки, вимоги до документів. Перевірка забезпечення збереження матеріальних цінностей і стану складського господарства	
11.2	Аудит руху матеріальних цінностей	
11.3	Методи перевірки використання матеріальних цінностей у виробництві, операцій з малоцінними й швидкозношуваними предметами, тарою. Інвентаризація матеріальних цінностей	

1	2	3
11.4	Аудит операцій з обліку готової продукції	
12	Методика аудиту зобов'язань	4
12.1	Джерела документальної перевірки, вимоги до документів. Методика перевірки використання робочого часу, фонду оплати праці, розрахунків по заробітній платі	
12.2	Аудит розрахунків із соціального, пенсійного страхування та інших зборів до позабюджетних фондів	
13	Аудит витрат виробництва	2
13.1	Перевірка обсягів робіт, перевірка витрат на виробництво робіт, витрат на некапітальні роботи, витрат на експлуатацію машин і механізмів	
13.2	Перевірка правильності обліку витрат підсобного й допоміжного виробництва, незавершеного виробництва, браку у виробництві	
14	Методики аудиту капіталу	2
14.1	Аудит статутного фонду, фондів спеціального призначення, коштів фінансування та цільових надходжень	
15	Методика аудиту доходів і фінансового результату	3
15.1	Аудит доходів підприємства	
15.2	Аудит витрат підприємства	
15.3	Аудит фінансових результатів, розрахунків податку на прибуток	
16	Методика аудиту фінансової звітності	2
16.1	Перевірка достовірності бухгалтерської звітності	
17	Проблеми розвитку аудиту в Україні	1
Разом:		36

Практичні заняття, їх зміст і обсяг у годинах

№ заняття	Тема заняття	Кількість, год.	Семестр
1	Аудит організації обліково-аналітичного процесу	2	8
2	Аудит грошових коштів, розрахунків з дебіторами і кредиторами	8	
3	Аудит стану й ефективності використання основних засобів	6	
4	Аудит збереження і ефективності використання товарно-матеріальних цінностей. (Атестація)	4	
5	Аудит нарахування внесків до фондів на заробітну плату, ПДФО	4	
6	Аудит реалізації і витрат виробництва	8	
7	Аудит розрахунків з бюджетом з ПДВ	2	
8	Розробка аудиторських висновків (курсова робота)	2	
Разом:		36	

Тема заняття: Аудит організації обліково-аналітичного процесу

Запитання для контролю знань

1. У чому полягає мета аудиту організації обліково-аналітичного процесу?
2. Назвіть основні етапи операційної перевірки організації обліково-аналітичного процесу.
3. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці організації обліково-аналітичного процесу.
4. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці організації обліково-аналітичного процесу?
5. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень організації обліково-аналітичного процесу?

Завдання 1

На підприємстві формений одяг видають працівникам на підставі відомостей, що складаються в одному примірнику і залишають у бухгалтерії. У відомості наводяться такі дані: прізвище, ім'я, по батькові працівника, які отримує спецодяг; кількість виданого спецодягу; ціна; найменування; підпис про отримання; загальна вартість виданого спецодягу. Списання форменого одягу виконують на основі бухгалтерських довідок. Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 2

На підприємстві оприбуткування комп'ютера і відображення його вартості здійснюється записом за дебетом рахунку 10 «Основні засоби» на підставі документів постачальника (рахунок-фактура, накладна).

Завдання 3

На підприємстві на витрати виробництва списується вартість продукції, яка повністю або частково втратила свої якості під час експонування. Таке списання оформляється бухгалтерськими довідками.

Завдання 4

Фірма списує на витрати збуту (в дебет рахунку 93) вартість придбаної тари для пакування продукції. Це відображується в обліку записом: Д-т 93 – К-т 631 на підставі рахунку-фактури і накладних.

Завдання 5

Вартість придбаних підзвітними особами канцтоварів відноситься на витрати збуту з одночасним включенням до складу валових витрат і відображується в обліку записом: Д-т 93 – К-т 372.

Завдання 6

В акціонерному товаристві призначення, переміщення і звільнення матеріально відповідальних осіб, розпорядча документація про встановлення працівникам посадових окладів, надбавок до заробітної плати, системи преміювання, а також договори й угоди на реалізацію ТМЦ, на виконання робіт і послуг головним бухгалтером не візуються. Керівництво вважає, що підпис головного бухгалтера на таких документах є необов'язковим, з чим погоджується головний бухгалтер товариства.

Завдання 7

Акціонерне товариство списало з балансу на суму 600 грн. матеріали (дошки), зіпсовані внаслідок неправильного зберігання. Списання було здійснено бухгалтерією за розпорядженням заступника генерального директора. Матеріально відповідальна особа (комірник) пояснила, що дошки зберігалися під відкритим небом через недостатню кількість критих складських приміщень, що й спричинило їх непридатність для виробничих цілей.

Завдання 8

На будівельному майданчику будівельно-монтажного управління з підзвіту матеріально відповідальної особи було додатково списано на ремонт виробничих корпусів 3 т цементу на суму 90 грн. У зв'язку з виявленою недостатчею під час інвентаризації головний бухгалтер пояснив, що поточний ремонт споруд виконувався позапланово, матеріали витрачалися в міру потреби без документального оформлення. Тому рішення інвентарної комісії є правильним у частині списання матеріалів на поточний ремонт споруд.

Завдання 9

На підприємстві для первинного обліку наявності основних засобів використовуються лише інвентарні картки, в яких вказані такі реквізити:

- 1) найменування і призначення об'єкта;
- 2) найменування заводу-виробника;
- 3) первісна вартість;
- 4) відсоток річної норми зносу і його сума. Аналогічні дані відображуються і в документах про рух основних засобів.

Завдання 10

Перевіркою встановлено, що на підприємстві протягом півмісяця відбувалося надходження матеріалів, проте первинні документи на їх оприбуткування відсутні. Матеріально відповідальні особи пояснили це тим, що первинні документи вони складають по закінченні звітної періоду (місяць).

Завдання 11

На підприємстві працівникам, які відсутні у дні видачі заробітної плати, належні їм суми виплачуються особам, яким доручено одержати ці суми на підставі бухгалтерських довідок, виписаних головним бухгалтером.

Завдання 12

На субрахунку 947 протягом тривалого часу обліковуються суми недостач, відносно яких не прийнято рішення. Недостача пиломатеріалів у комірника Свис-тунова В.І. на суму 200 грн. обліковується 4 роки. Суд відмовив у задоволенні позову через відсутність адреси відповідача, який звільнився з підприємства і місце проживання його невідоме. Аналогічні недостачі числяться і за працівниками, які раніше працювали на цьому підприємстві, на загальну суму 1500 грн. Термін виникнення цих недостач і відображення їх в обліку перевищує 3-4 роки.

Завдання 13

Довіреності на підприємстві у звітному 200X р. підписувалися начальником відділу матеріально-технічного постачання, а їх виписував, реєстрував і видавав бухгалтер, який займається обліком ТМЦ. Окремий наказ з цього приводу відсутній, оскільки виконання таких дій передбачено посадовими обов'язками. Книга видачі довіреностей підписана керівником і головним бухгалтером. Витрачені бланки довіреностей списувалися щомісяця на основі акта, який підписувався матеріально відповідальною особою. Не використані довіреності не поверталися, а в журналі реєстрації довіреностей робилася помітка «не використано».

Завдання 14

Підприємство у своїй діяльності при перевезенні вантажів використовує товарно-транспортні накладні за типовою формою № 1-ТН. Аудитору для перевірки були представлені транспортні накладні за цією формою, але в них збільшено кількість рядків у розділі «Відомості про вантаж». Чи може аудитор вважати ці документи в достатній мірі підтверджуючими факт здійснення господарських операцій?

Тема заняття: Аудит грошових коштів, розрахунків з дебіторами й кредиторами

Запитання для контролю знань:

1. У чому полягає мета аудиту грошових коштів?
2. Назвіть основні етапи операційної перевірки грошових коштів.
3. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці грошових коштів.
4. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці грошових коштів?
5. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень в операціях з грошовими коштами?
6. У чому полягає мета аудиту розрахунків?
7. Назвіть основні етапи операційної перевірки розрахунків.
8. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці розрахунків.
9. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці розрахунків.
10. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень операцій з обліку розрахунків?

Завдання 1

Згідно з випискою банку від 25.05.200X р. з розрахункового рахунку було одержано 2500 грн. на виплату заробітної плати і 300 грн. на господарські потреби. За звітом касира ця сума була оприбуткована 26.05.200X р. У день оприбуткування виплачена заробітна плата в сумі 1850 грн. й відшкодовано підзвітні суми в розмірі 250 грн. 27.05.200X р. решту суми було повернуто до банку. Вкажіть порушення.

Завдання 2

05.02.200X р. з каси видано аванс в сумі 2500\$. Курс НБУ на дату видачі – 5,33 грн/\$. Авансовий звіт представлено на суму 2450\$. Курс НБУ на дату авансового звіту 5,30 грн/\$. Бухгалтером дана операція відображена наступними проводками:

Дт	Кт	Сума, грн.
302	312	13325
372	302	13325
92	372	12985
302	372	340

Вкажіть порушення.

Завдання 3

Допоміжна інформація: У бухобліку «строгі» бланки обліковують на субрахунку 209 «Інші матеріали». Одночасно вартість «строгих» бланків зараховують на забалансовий рахунок 08 «Бланки строгого обліку». Дуже важливо, що в деяких випадках такі бланки на рахунку 209 і на забалансовому рахунку 08 буде обліковано за різною вартістю. Із рахунком 209 – все зрозуміло: «строгі»

бланки відображаються на ньому за вартістю, що складається з витрат на їх придбання і доставку. Що ж до рахунку 08, то в Інструкції № 291 з цього приводу зазначено, що «строгі» бланки відображаються за умовною вартістю в установленому порядку.

За номінальною вартістю обліковуються: квитки (абонементи) на перегляд фільмів на кіновидовищних підприємствах; абонементи на відвідування кінофестивалів, кінотижнів; квитки на проїзд у залізничному, морському, річковому й повітряному транспорті, квитки на міські й приміські маршрути тощо. Вартість «строгих» бланків законодавчо встановлено, наприклад, на бланки довіреностей в розмірі 1,50 грн. за 1 бланк.

Підприємство придбало два блоки довіреностей (по 50 шт.):

- один – за безготівковим розрахунком за 16,20 грн., у тому числі ПДВ – 2,70 грн. (вартість 1 шт. без ПДВ – 0,27 грн.);
- другий – через підзвітну особу за 18,00 грн., у тому числі ПДВ – 3 грн. (вартість 1 шт. без ПДВ – 0,30 грн.).

Протягом місяця:

- підприємство списало 50 бланків довіреностей по 0,27 грн. за 1 шт. і 12 довіреностей по 0,30 грн. за 1 шт.;
- працівником підприємства було загублено одну видану довіреність первісною вартістю 0,30 грн. за 1 шт., збитки від втрати якої за рішенням директора було утримано з його заробітної плати.

Ці операції в бухгалтерському обліку відображено таким чином:

Первинний документ	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	2	3	4	5
Прибутково-видаткова накладна (ф. № СЗ-1)	Отримано від постачальника бланки довіреностей (50 шт.)	209	631	13,50
	ВВ = 13,50			
	Бланки довіреностей зараховано на забалансовий рахунок	08	–	13,50
Податкова накладна	Відображено податковий кредит з ПДВ за наявності податкової накладної	641	631	2,70
Прибутково-видаткова накладна (ф. № СЗ-1), додана до Звіту працівника	Отримано від підзвітної особи бланки довіреностей (50 шт.)	209	372	15,00
	ВВ = 15,00			
	Бланки довіреностей зараховано на забалансовий рахунок	08	–	15,00

1	2	3	4	5
Чек РРО або податкова накладна, додана до Звіту працівника	Відображено податковий кредит	641	372	3,00
Акт списання бланків довіреностей (ф. № М-2а)	Списано використані бланки довіреностей	92 (809)	209	17,10
	Бланки довіреностей списано із забалансового рахунка	–	08	17,10
Акт втрати довіреності	Списано загублену довіреність (1 шт.)	375	209	0,30
	У податковому обліку вартість таких довіреностей виключено з валових витрат через механізм обліку приросту-убутку запасів			
	Бланк довіреності списано із забалансового рахунка	–	08	0,30
	Здійснено коригування податкового кредиту з ПДВ (методом «червоне сторно»)	641	644	0,06
	Суму коригування податкового кредиту включено до витрат	375	644	0,06
	Відображено балансову вартість бланків, яких не вистачає, у забалансовому обліку	072	–	0,36
Бухгалтерська довідка (на підставі рішення керівника)	Віднесено на винну особу загальну суму шкоди (1,5 × 5)	947	716	7,50
	Списано балансову вартість нестачі (одночасно зі списанням суми шкоди на винну особу)	–	072	0,36
	Відображено суму, яку має бути перераховано до бюджету (7,5 – 0,36)	716	642	7,14
Розрахункова відомість, розрахунково-платіжна відомість	Утримано із зарплати винної особи суму відшкодування	661	947	7,5

Який метод використовувався при списанні довіреностей?
Вкажіть порушення.

Завдання 4

Аудитор вирішив провести інвентаризацію каси. Допоможіть йому визначитися з послідовністю дій. З'ясуйте, які документи повинні бути перевірені і як оформити результати. Для вирішення ситуації використовуйте наведену нижче інформацію.

Інвентаризація каси проводиться з метою _____

_____.

Основними завданнями інвентаризації каси, зокрема, є:

- виявлення фактичної _____;
- установлення _____ або _____ коштів шляхом _____ фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку;
- перевірка дотримання умов та порядку _____ грошових коштів.

Аудитор починає інвентаризацію каси з _____, із записом останніх номерів _____ та _____ касових ордерів. Якщо на підприємстві застосовується РРО, то звіряється сума наявної готівки із сумою, зазначеною у _____ (в РК та КОРО) тощо.

Перевищення ліміту в касі при інвентаризації може бути тільки в день _____, _____ і грошей на _____.

Аудитор перевіряє:

- правильність _____ та _____ грошових коштів у касі;
- оформлення і ведення _____, яка повинна бути пронумерована, прошнурована, скріплена печаткою підприємства та підписами керівника та головного бухгалтера, та інші вимоги щодо ведення _____;
- _____ та _____ касові ордери;
- _____ прибуткових і видаткових касових документів;
- книги обліку прийнятих і виданих касиром грошей.

До початку інвентаризації всі матеріально відповідальні особи (особи, які відповідають за збереження коштів) дають _____, про те, що до початку проведення інвентаризації всі _____ і _____ документи на кошти, які здані до бухгалтерії, і всі кошти, що надійшли під їх відповідальність, _____, а ті, що вибули, списано за видатками.

Результати інвентаризації відображаються в _____ та _____.

Акт підписують _____, члени інвентаризаційної комісії та _____. В акті зазначають результати інвентаризації – суми _____ або _____.

Готівка, виявлена в касі, що не підтверджена касовими документами, є надлишком, який оприбутковується в касі й зараховується в _____ підприємства. Сума нестачі стягується з _____.

Завдання 5

Підприємство отримало від Фонду путівку в санаторій на 24 дні вартістю 1600 грн. Комісія прийняла рішення про видачу путівки економісту з оплатою в розмірі 30% її вартості (480 грн.). Ці операції в бухгалтерському обліку відображено таким чином:

№ п/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	2	3	4	5
1	Отримано путівку від Фонду	331	652	1600,00
2	Отримано грошові кошти до каси (30% вартості путівки) від працівника	301	685	480,00
3	Перераховано грошові кошти до Фонду	652	311	480,00
4	Видано путівку працівнику	652	331	1600,00

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 6

Товариство з обмеженою відповідальністю здійснило попередню оплату за виробничі запаси в розмірі 9000 грн. При прийманні виробничих запасів установлено нестачу з вини постачальника на суму 3000 грн. Товариство виставило претензію постачальнику на суму 3000 грн. Бухгалтером цю операцію було відображено в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1	2	3	4	5
1	Здійснено попередню оплату за виробничі запаси	631	311	9000
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	641	644	1500
3	Оприбутковано виробничі запаси, що фактично надійшли	20	631	6000
4	Відображено суму ПДВ виходячи з вартості виробничих запасів, що фактично надійшли	631	644	1000
5	Відображено виставлену претензію постачальнику	947	631	3000
6	Оприбутковано виробничі запаси, що надійшли в рахунок погашення виставленої претензії	20	947	2500
7	Відображено податковий кредит з ПДВ	644	947	500

Вкажіть порушення.

Завдання 7

Допоміжна інформація: Згідно зі ст. 256 ЦКУ позовна давність – це строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого ци-

вільного права чи інтересу. Загальний строк позовної давності – 3 роки (цей строк може бути збільшено за домовленістю сторін відповідно до ст. 259 ЦКУ).

Підприємство «Люкс» уклало договір купівлі-продажу з фірмою «Техносервіс» на поставку товару. Товар відвантажено покупцю – фірмі «Техносервіс» 29 вересня 200X р., і за умовами договору його має бути оплачено не пізніше 6 жовтня 200X р. Проводячи аудиторську перевірку списання заборгованості, аудитор використав такий метод, як зустрічна перевірка, в результаті якої він встановив наступне відображення розрахунків між підприємством «Люкс» і фірмою «Техносервіс»:

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	2	3	4	5
Облік у кредитора				
29.09.200X	Відвантажено товар покупцю	361	702	12000
29.09.200X	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ у складі вартості відвантаженого товару	702	641/ПДВ	2000
30.09.200X	Списано з балансу підприємства заборгованість після закінчення строку позовної давності	944	361	12000
Облік у боржника				
29.09.200X	Оприбутковано товар	281	631	10000
29.09.200X	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі вартості оприбуткованого товару	641/ПДВ	631	2000
07.10.200X	Списано з балансу підприємства заборгованість після закінчення строку позовної давності	631	717	12000

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Аудитор наполягав, що кореспонденція Дт 944 Кт 361 є некоректною в цьому випадку. На його думку, треба використовувати кореспонденцію Дт 38 Кт 361. Чи прав аудитор?

Завдання 8

Проводячи аудиторську перевірку списання заборгованості за авансами, аудитор використав такий метод, як зустрічна перевірка, в результаті якої він встановив наступне відображення розрахунків між підприємствами:

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	2	3	4	5
Облік у продавця				
1	Отримано передоплату від покупця	311	681	12000
2	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ у складі вартості відвантаженого товару	643	641/ПДВ	2000
3	Списано з балансу підприємства заборгованість після закінчення строку позовної давності	681	791	12000
4	Відкориговано суму податкових зобов'язань з ПДВ	641/ПДВ	643	2000
Облік у покупця				
1	Перераховано постачальнику передоплату за товар	371	311	10000
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у складі передоплати за товар	641/ПДВ	644	2000
3	Списано з балансу підприємства заборгованість після закінчення строку позовної давності	944 38	38 791	12000
4	Відкориговано суму податкового кредиту з ПДВ	644	641/ПДВ	2000

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 9

Аудитором встановлено, що підприємство нараховує резерв сумнівних боргів у розмірі 3% від суми дебіторської заборгованості і відображає в обліку записом Дт 92 Кт 38. Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 10

Допоміжна інформація: Якщо на торговому підприємстві продаж товарів з наданням сертифікатів документально обґрунтовано як надання знижки, то згідно з пунктом 4.1 Закону про прибуток надання товару за сертифікатом, оплаченим покупцем, не розглядається як валовий дохід. Валовий дохід і податкові зобов'язання з ПДВ виникають у підприємства при продажу сертифіката (п. 11.3.1 Закону про прибуток, п. 7.3.1 Закону про ПДВ). У бухгалтерському обліку дохід також визнається при реалізації сертифіката (п. 5 ПБО 15 «Дохід»). Надання товару покупцю за сертифікатом у майбутньому є не операцією з продажу цього товару, а операцією з надання знижки на раніше придбаний товар у сумі різниці між номінальною вартістю сертифіката та сплаченою за нього сумою.

Підприємство роздрібної торгівлі для проведення маркетингових заходів виготовило 100 шт. сертифікатів на суму 120 грн., у т. ч. ПДВ – 20 грн. Номінал

сертифіката – 500 грн. Надалі згідно з умовами акції сертифікати було реалізовано покупцем по 5 грн. за одиницю, на загальну суму 500 грн. і обмінено на товари номенклатури торговельного підприємства. Бухгалтером цю операцію було відображено в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1	2	3	4	5
1	Оприбутковано товари від постачальника	281	631	30000,00
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641/ПДВ	631	6000,00
3	Виготовлено 100 шт. сертифікатів номіналом 500 грн.	331	631	100,00
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	641/ПДВ	631	20,00
5	Реалізовано сертифікати згідно з умовами акції	301	703	500,00
6	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	703	641/ПДВ	83,33
7	Списано собівартість сертифікатів	902	331	100,00
8	Списано собівартість товарів, наданих за сертифікатами	902	281	29900,00
9	Визначено фінансовий результат від проведених операцій	791 703	902 791	30000,00 416,67

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 11

Фірма спеціалізується на дизайні, розробці й установці устаткування для ательє з пошиття одягу. Звітний рік фірми закінчується 1 січня, але аудитори вирішили частину тестів провести на проміжну дату (в листопаді 200X р.).

При розрахунках за виконану роботу виписують копії рахунка-фактури: один екземпляр залишається в покупця, другий повертається на склад, третій – у відділ реалізації. Наприкінці кожного періоду проводиться звірка даних аналітичного і синтетичного обліку за рахунком «Реалізація» і дебіторській заборгованості. При реалізації послуг (дизайн, консультації) на комп'ютері ведуть облік втрат робочого часу персоналу. Періодично проводиться звірка даних за договорами на виконання робіт з витратами робочого часу в реєстрах бухгалтерського обліку. Наприкінці кожного періоду на комп'ютері роздруковують документ, в якому дано всі деталі по всіх виконаних операціях (наприклад, витрати праці і засобів, кількість виробленої продукції). Щомісяця від кожного замовника одержують підтвердження розрахунків. Наприкінці місяця роздруковують сальдо по кожному дебітору з відображенням суми простроченої заборгованості й терміну її можливого погашення. Щомісяця головний бухгалтер чи інша особа за його дорученням дзвонить тим покупцям, чий термін боргу перевищує 60 днів, і нагадує про це. Після закінчення 90 днів відсилають лист-нагадування, ще через 14 днів – більш строгий лист. Потім через три тижні покупець одержує листа від юриста з попередженням, що до нього може бути пред'явлений позов у судовому порядку.

Визначити, які дії варто розпочати аудитору, щоб підтвердити правильність сум дебіторської заборгованості.

Завдання 12

Проаналізуйте дані касової книги й сформулюйте аудиторську думку з цього приводу.

Дата	Від кого одержано або кому видано	Кореспондуючий рахунок	Надходження	Витрачання
1	2	3	4	5
	Каса за 01.01–02.01			
	Залишок на початок дня		1,5	
	Каса за 05.01–09.01			
	Залишок на початок дня		1,5	
05.01	Отримано виручку	701	156	
05.01	Видано на відрядження Кузнецову	372		100
06.01	Видано стипендію Іванову	977		56
	Каса за 12.01–16.01			
	Залишок на початок дня		1,5	
13.01	Отримано з банку на виплату заробітної плати	311	12346	
14.01	Видано заробітну плату згідно з платіжною відомістю	661		8335
15.01	Видано матеріальну допомогу	949		2869
16.01	Оплачено АТП за автопослуги	631		1050
	Каса за 19.01–23.01			
	Залишок на початок дня		93,5	
19.01	Виплачено заробітну плату	661		92
20.01	Отримано виручку від реалізації матеріалів	701	578	
20.01	Виплачено дивіденди	46		547
20.01	Видано в підзвіт Волошину	372		30
22.01	Повернуто кошти від Кузнецова	372	15	
23.01	Здано в банк	331		15
	Каса за 26.01–30.01			
	Залишок на початок дня		2,5	
27.01	Отримано виручку за роботу трактора	701	350	
28.01	Виплачено депоновану заробітну плату	662		350
	Залишок на 30.01		2,5	

Тема заняття: Аудит стану й ефективності використання основних засобів

Запитання для контролю знань:

1. У чому полягає мета аудиту основних засобів?
2. Назвіть основні етапи операційної перевірки основних засобів.
3. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці основних засобів.
4. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці основних засобів?
5. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень операцій з обліку основних засобів?

Завдання 1

Перевіряючи показник статті Балансу «Незавершене будівництво» (ряд. 020), аудитор використовував тільки дані синтетичного обліку, тобто в розмірі сальдо, що утворилося на дату балансу на рахунку 15 «Капітальні інвестиції». Чи правильно діяв аудитор? Обґрунтуйте Вашу думку.

Завдання 2

Підприємство придбало обладнання первісною вартістю 330 000 грн. Ліквідаційна вартість обладнання за попередньою оцінкою складає 10 000 грн. Термін корисного використання визначено в 4 роки. Підприємством вибрано прямолінійний метод нарахування амортизації. У перший рік експлуатації сума амортизації склала 80 000 грн. Після одного року експлуатації термін корисного використання було переглянуто, а ліквідаційна вартість визначена в сумі 15 000 грн. Бухгалтером було зроблено перерахунок суми амортизації за перший рік експлуатації й донарахована амортизація в сумі 25 000 грн. У другий і третій рік експлуатації бухгалтером визначена сума амортизації 105 000 грн.

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 3

Підприємство придбало обладнання первісною вартістю 200 000 грн. Ліквідаційна вартість обладнання за попередньою оцінкою складає 20 000 грн. Термін корисного використання визначено в 4 роки. Підприємством вибрано прямолінійний метод нарахування амортизації. У перший рік експлуатації сума амортизації склала 45 000 грн. Після одного року експлуатації метод амортизації було переглянуто на метод прискореного зменшення залишкової вартості, а ліквідаційна вартість визначена в сумі 25 000 грн. Бухгалтером було зроблено перерахунок суми амортизації за перший рік експлуатації й донарахована амортизація в сумі 13 333,33 грн. У другий і третій рік експлуатації бухгалтером визначена сума амортизації 58 333,33 грн.

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Допоміжна інформація: За методом прискореного зменшення залишкової вартості річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку на-

рахування амортизації та річної норми амортизації, яка обчислюється, виходячи із строку корисного використання об'єкта, і подвоюється

$$A = 2Cз : T,$$

де $Cз$ – залишкова вартість об'єкта ОЗ або первісна вартість на дату початку нарахування амортизації;

T – термін корисного використання об'єкта ОЗ (років).

Завдання 4

Підприємство безоплатно отримало верстат, справедлива вартість якого на дату отримання складала 2000 грн. Витрати підприємства на транспортування та монтаж отриманого верстата склали 300 грн. Дана операція була відображена в обліку:

Дт	Кт	Сума, грн.
104	424	2000
104	631	300
631	31	360

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 5

Підприємство придбало земельну ділянку з будівлею цеху. Вартість ділянки – 48000 грн. Вартість будівлі – 112000 грн. 15 лютого підприємство ввело в експлуатацію придбану будівлю цеху. Корисний термін експлуатації земельної ділянки встановлений 50 років. Корисний термін експлуатації будівлі цеху – 20 років. Згідно з наказом про облікову політику на підприємстві застосовується прямо-лінійний метод амортизації. У березні була нарахована амортизація земельної ділянки в сумі 80 грн. У тому ж місяці була нарахована амортизації будівлі цеху в сумі 560 грн.

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 6

Підприємством були придбані й введені в експлуатацію основні засоби загальною вартістю 2648 грн. і бухгалтерська програма «Бухгалтер-експерт» вартістю 4000 грн. У регістрах синтетичного обліку були зроблені наступні записи

Дт	Кт	Сума, грн.
152	631	2648
641	631	579
631	311	2648
10	152	2648
93	631	4000

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 7

Придбання офісних меблів підприємством було відображено наступними проводками:

№ п/п	Зміст операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	Отримані офісні меблі за договором поставки	152	631	4000
2	Відображений ПДВ	641	631	800
3	Витрати по транспортуванню меблів	152	631	300
4	Відображений ПДВ	641	631	50
5	Витрати на оплату відсотків по кредиту, за рахунок якого придбані меблі	152	601	90
6	Нарахована зарплата за збирання придбаних меблів	152	661	45
7	Нараховані відрахування до фондів соціального страхування	152	65	15
8	Зараховані меблі до складу основних засобів	106	152	4390
9	Перераховано постачальникам за меблі, їх транспортування	631	311	5160

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 8

Підприємством в березні придбано 5 калькуляторів на суму 300 грн., у тому числі ПДВ – 60 грн. В обліку зроблені наступні записи:

Дт	Кт	Сума, грн.
22	631	300
631	641	60

Вкажіть порушення.

Завдання 9

Підприємство в грудні 200X р. здійснило передоплату за спеціалізоване періодичне видання (українського видавництва) за технологією продажу продукції. Видання виходить один раз у календарний місяць. Вартість передплати на місяць становить 960,00 грн. (ПДВ не передбачений).

Відповідно до облікової політики підприємства:

1. До необоротних активів відносяться матеріальні цінності вартістю більше 500,00 грн.
2. Нарахування зносу на необоротні активи здійснюється із застосуванням прямолінійного методу.

Відповідно до вимог П(С)БУ 7 і обліковою політикою підприємства видання відносяться до інших необоротних активів. Термін експлуатації прийнятий в 2 роки, ліквідаційна вартість дорівнює 0,00 грн.

У регістрах бухгалтерського обліку дана операція відображена в такий спосіб:

№ п/п	Дата	Зміст операції	Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
1	Грудень 2007 р.	Здійснено передплату видавництва за видання на 1 квартал 2007 р.	39	311	2880,00
Січень					
2	Січень 2008 р.	Отримано об'єкт основних засобів – «періодичне видання»	15	63	960,00
	Січень 2008 р.	Проведено залік заборгованості	63	39	960,00
3	Січень 2008 р.	Об'єкт основних засобів уведений в експлуатацію	111	15	960,00
4	Січень 2008 р.	Нараховано знос за січень 2008 р.	83	13	40,00
5	Січень 2008 р.	Знос списано на витрати	90	83	40,00

У лютому-березні 2008 р. операції знайшли відображення в бухгалтерському обліку аналогічно операціям за січень 2008 р.

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 10

Підприємство отримало в подарунок від іноземних партнерів цифровий фотоапарат «Olympus SM-1700», вартість якого в документах на подарунок не зазначено. У магазині вартість фотоапарата аналогічної моделі становить 1500 грн., крім того, ПДВ – 300 грн. Згідно з наказом про облікову політику вартісний критерій віднесення активів до складу основних засобів – 1000 грн. Для нарахування амортизації застосовується прямолінійний метод. Строк корисного використання – 3 роки.

У бухгалтерському обліку підприємства операції з безоплатного отримання фотоапарата відображено таким чином:

№ п/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1	2	3	4	5
1	Оприбутковано фотоапарат за справедливою вартістю	109	631	1800,00
2	Нарахована амортизацію фотоапарата за місяць	23	131	50,00
3	Відображено фінансовий результат	791	23	50,00

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 11

При аудиторській перевірці правильності відображення в обліку операцій з основними фондами аудитори застосували метод інвентаризації для підтвердження залишку основних засобів, що знаходяться в експлуатації.

У результаті інвентаризації був виявлений такий факт.

У 2-му кварталі на підприємстві відбулася крадіжка комп'ютера, первісна вартість якого – 10000 грн. Знос на момент крадіжки склав 855 грн.

Знайдена винна особа, яка відшкодувала збиток у 3 кварталі.

Які документи повинен перевірити аудитор для висловлення думки про законність, повноту й достовірність відображення цих операцій в обліку й звітності?

Завдання 12

Відповідно до п. 16 П(С)БО 7 «Основні засоби» підприємство переоцінює об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. Переоцінці підлягали окремі об'єкти групи основних засобів, тільки ті, вартість яких відрізнялася від їх справедливої вартості. Переоцінена первісна вартість основних засобів визначалася множенням відповідно первісної вартості на індекс переоцінки. Сума зносу об'єкта не переоцінювалася.

У свою чергу, індекс переоцінки об'єкта розраховується підприємством за формулою:

$$I_p = (V_i : V_z) \times i,$$

де I_p – індекс переоцінки об'єкта;

V_i – вартість за оцінкою інвентаризаційної комісії підприємства;

V_z – залишкова вартість.

У бухгалтерському обліку зроблено наступну проводку: Дт 10 Кт 745 на суму дооцінки первісної вартості.

Суму дооцінки підприємство відобразило у ф. № 2 «Звіт про фінансові результати» у рядку 130 «Інші доходи».

У формі № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» в розділі II гр. 6, 7 не заповнені.

Які документи має перевірити аудитор з метою підтвердження достовірності переоцінки основних засобів? Чи може аудитор підтвердити законність, повноту й достовірність відображення переоцінки основних засобів у звітності?

Завдання 13

Фірма в першому півріччі 200X р. придбала бухгалтерські програми «Гросс-бух» і «Бізнес-експерт», загальна вартість яких дорівнює 4000 грн. Витрати на їх придбання та надходження були відображені записом: Дт 93 Кт 631 4000 грн.

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 14

До статутного фонду новоствореного ТОВ акціонерним товариством було перераховано внесків на суму 15 000 грн. та основних засобів на 30 600 грн. У бухгалтерському обліку АТ ці операції відображені так:

Дт	Кт	Сума, грн.
352	311	15 000
352	10	30 600

За даними інвентарних карток сума нарахованого зносу за передані основні засоби становить 1005 грн. Витрати на їх транспортування (500 грн.) були оплачені АТ й віднесені на витрати виробництва. Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Тема заняття: Аудит збереження і ефективності використання товарно-матеріальних цінностей

Запитання для контролю знань:

1. У чому полягає мета аудиту запасів?
2. Назвіть основні етапи операційної перевірки запасів.
3. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці запасів.
4. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці запасів?
5. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень операцій з обліку запасів?

Завдання 1

На підприємстві проведено інвентаризацію запасів. У результаті встановлено надлишок 2 тонн цементу вартістю 500 грн./т й недостачу готової продукції на суму 1500 грн. Результати інвентаризації бухгалтером відображено наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1	2	3	4	5
1	Оприбутковано лишки цементу	205	791	1000
2	Списано нестачу готової продукції	791	26	1500
3	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ на списану наднормативну нестачу готової продукції	791	641/ПДВ	300

Вкажіть порушення.

Завдання 2

Торговельне підприємство придбало 3 принтери вартістю 6600 грн. кожний і 10 калькуляторів вартістю 126 грн. кожний. Один принтер і два калькулятори були придбано для власних потреб. В обліку зроблено наступні записи:

Дт	Кт	Сума, грн.
10	371	19800
22	371	12600

Вкажіть порушення.

Завдання 3

Підприємством 05.02 придбано товар на суму 54000 грн. на умовах 3/8. Заборгованість погашена 08.02. Дана операція в обліку відображена:

	Дт	Кт	Сума, грн.
05.02	281	631	43650
05.02	641	631	8730
08.02	631	311	52830

Вкажіть порушення.

Завдання 4

Відповідно до даних реєстрів обліку на підприємстві числяться:

- товари, передані на комісію за ціною продажу з урахуванням 30% націнки на ціну продажу – 50 тис. грн.
- придбані товари в дорозі на умовах поставки франко-завод – 30 тис. грн.
- товари, прийняті на комісію – 25 тис. грн.

У Балансі по рядку «товари» відображена сума 105 тис. грн. Підтвердіть достовірність і відповідність чинному законодавству даних, відображених у Балансі по рядку «Товари».

Завдання 5

Торгове підприємство здійснює доставку транспортом сторонніх організацій і враховує транспортно-заготовчі витрати на 289 рахунку. Аудитору були подані наступні дані про рух товарів:

- залишок товарів на кінець місяця – 100 тис. грн.
- залишок ТЗР на початок місяця – 15 тис. грн.
- поступило товарів на 400 тис. грн.
- сплачено ТЗР за місяць – 65 тис. грн.
- реалізовано товарів на суму 440 тис. грн.
- виявлена недостача товарів на суму 10 тис. грн.

В обліку рух товарів був відображений наступними проводками:

Дт	Кт	Сума, грн.
28	63	400000
641	63	80000
289	63	65000
641	63	13000
902	281	507400
947	281	14600

Собівартість реалізованих товарів розрахована бухгалтером в сумі 507,4 тис. грн., а собівартість товарів, списаних на недостачу – 14,6 тис. грн. Перевірте правильність розрахунків бухгалтера і складеної кореспонденції рахунків.

Завдання 6

Згідно з укладеним з банком договором банківського рахунку плата за розрахунково-касове обслуговування в разі одержання платежів від фізичних осіб здійснюється за рахунок підприємства в розмірі 0,5% отриманої суми. Ціна продажу одиниці товару – 120,00 грн., в т. ч. ПДВ – 20,00 грн. Всього продано 30 одиниць товару. В обліку ці операції підприємство відображує наступним чином:

№ п/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1	Відображено надходження коштів	311	681	3582,00
2	Відображено ПДВ	643	6411	597,00
3	Отримано доплату	301	361	18,00
4	Відображено доходи від продажу	361	702	3600,00
		702	6411	600,00

Вкажіть порушення.

Завдання 7

Бухгалтерія акціонерного товариства видачу форменого одягу в експлуатацію оформлює списанням його вартості з балансового рахунку 22 «Малоцінні й швидкозношувані предмети» з віднесенням її на балансовий рахунок 84 «Інші операційні витрати». Щомісяця списується 1/12 їх вартості на експлуатаційні витрати, тобто в дебет рахунку 84, із занесенням до валових витрат звітного періоду. Наказом керівника № 2 від 03.01.2008 р. передбачено встановлення на поточний 2008 р. метод нарахування зносу по малоцінних і швидкозношуваних предметах (МШП), виходячи із строку їх служби (строк служби для форменого одягу становить 15 міс.).

Тема заняття: Аудит розрахунків з робітниками, нарахування внесків до соціальних фондів на заробітну плату, податок на доходи фізичних осіб

Запитання для контролю знань:

1. У чому полягає мета аудиту розрахунків з робітниками?
2. Назвіть основні етапи операційної перевірки розрахунків з робітниками.
3. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці розрахунків з робітниками.
4. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці розрахунків з робітниками.
5. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень розрахунків з робітниками?

Завдання 1

Допоміжна інформація: Статтею 2 Закону України «Про компенсації громадянам втрати частини грошових доходів у зв'язку з порушенням строків їхніх виплат» від 19.10.2000 р. № 2050-III передбачено, що компенсація втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їхньої виплати (далі – компенсація) здійснюється у випадку затримки виплати громадянам (на один і більше календарних місяців) нарахованих доходів. До таких нарахованих доходів відносяться доходи, що не мають разового характеру, а саме: пенсії, соціальні виплати, стипендії, заробітна плата (грошове забезпечення). Нарахування і виплата суми компенсації здійснюється в тому самому місяці, в якому виплачується заборгованість по нарахованих доходах. При цьому, якщо нарахований дохід не отриманий у належний строк з вини громадянина, то компенсація не здійснюється (п. 5 Закону № 2050 і п. 6 Порядку № 159).

Сума для виплати зарплати була отримана в касу підприємства з його поточного рахунку в банку 28.02.2008 р. Зарплата була виплачена всім працівникам підприємства, крім заступника директора (його оклад – 3000,00 грн.), який не з'явився в касу для її одержання через хворобу. Заборгованість по зарплаті була йому погашена 30.03.2008 р. (сума зарплати виплачена з каси).

Ці операції бухгалтером відображені наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1	2	3	4	5
1	Нараховано зарплату заступникові директора за лютий 2008 р.	91	6611	3000,0
2	Нараховано внески до:			
	- Пенсійного фонду (33,2%)	91	6511	996,0
	- ФССТВП (1,5%)	91	6521	45,0
	- ФССБ (1,3%)	91	6531	39,0
	- ФССНВ (умовно 0,66%)	91	6522	19,80

1	2	3	4	5
3	Утримано внески із зарплати до:			
	- Пенсійного фонду (0,5% з 525,00 грн. + + 2,0% з 2475,00 грн. (3000,00 грн. – – 525,00 грн.)	6611	6511	52,13
	- ФССТВП (1,0%)	6611	6521	30,0
	- ФССБ (0,5%)	6611	6531	15,0
4	Утримано ПДФО	6611	641/2	450,0
5	28.02.2008 р. перерахована сума страхових внесків до:			
	- Пенсійного фонду (996,0 грн + 52,13 грн.)	6511	311	1048,13
	- ФССТВП (45,0 грн. + 30,0 грн.)	6521	311	75,0
	- ФССБ (39,0 грн. + 15,0 грн.)	6531	311	54,0
	- ФССНВ (19,80 грн.)	6522	311	19,80
6	28.02.2008 р. перераховано до бюджету суму утриманого ПДФО	641/2	311	450,0
7	28.02.200X р. Отримано в касу з банку готів- ку для виплати зарплати заступнику дирек- тора (3000,00 грн. – 450,00 грн. – 52,13 грн. – – 30,00 грн. – 15,00 грн.)	301	311	2452,87
8	Депонування зарплати заступника директора	661	662	2452,87
9	Нараховано компенсацію за несвоєчасну виплату заробітної плати	91	662	15,13
10	30.03.200X р. погашена заборгованість пе- ред заступником директора по зарплаті за лютий 200X р.	662	301	2468,0

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 2

За січень 200X р. робітнику нараховано заробітну плату в сумі 900 грн. Зарплата видається 05 лютого. Разом із заробітною платою за січень 200X р. виплачується заробітна плата за січень 200Y року в сумі 450 грн.*. Робітнику згідно з платіжною відомістю видано 1188,30 грн.

** Для нарахування компенсації використовувати коефіцієнт 22%.*

Завдання 3

Підприємство видало працівнику безпроцентну позику в розмірі 500 грн. зі строком погашення 24 місяця. Протягом 7 місяців суму позики було частково погашено шляхом внесення грошових коштів до каси підприємства (400 грн.). Після чого працівник звільнився. Непогашену решту позики (100 грн.) працівник так і не погасив. Після закінчення строку позовної давності заборгованість була списана. Ці операції бухгалтером відображені наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1	1	2	3	4
1	Видано працівнику з каси позику	377	301	500
2	Погашено частину позики	301	377	400
	Створено резерв сумнівних боргів з погашення позики	944	38	100
	Списано заборгованість після закінчення строку позовної давності	38	377	100

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 4

До авансового звіту Петренка І.Д. № 16 от 24.01, який був відряджений до Львова з 15.01 по 18.01, додано наступні документи:

- залізничний білет Харків-Львів на суму 85,00 грн.
- квитанція за білизну на суму 7 грн.
- автобусний білет на суму 92,00 грн.
- квитанція на проживання в готелі з одноразовим харчуванням на суму 280,00 грн.

Петренку відшкодовано витрати на відрядження в сумі 536,00 грн.

Дана операція відображена в обліку:

Дт	Кт	Сума, грн.
372	301	536,00
92	372	536,00

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 5

Основна зарплата Петренка В.П. за жовтень 200X р. становить 2000 грн., премія – 500 грн. За виконавчим листом з працівника потрібно утримати аліменти на одну неповнолітню дитину. Буніна А.Д. отримує аліменти через касу підприємства. Прожитковий мінімум у жовтні 200X року – 568 грн. Петренко В.П. отримав 1543,40 грн. Буніна А.Д. отримала аліменти в сумі 425 грн. (за вирахуванням ПДФО).

У листопаді 200X року Петренку В.П. нараховано аналогічну зарплату і премію, але аліменти перераховані поштою. Вартість поштового переказу – 1% від суми, що перераховується. Буніна А.Д. отримала аліменти в сумі 420,75 грн. (за вирахуванням ПДФО).

Чи правильно вчинив бухгалтер? Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 6

Допоміжна інформація: Вартість спецодягу, виданого в межах установлених типових норм, а також у випадках, коли вона не є наднормативною згідно з Положенням № 170, не оподатковується податком з доходів фізосіб, за винятком випадків, коли працівник звільняється і не повертає спецодяг. Сума оподаткованого доходу працівника, який звільняється, у вигляді додаткового блага (вартість неповерненого спецодягу) обчислюється з урахуванням «натурального» коефіцієнта (у 200X р. – 1,176471)).

З кондитерської фабрики в жовтні 200X р. звільняється оператор лінії приготування шоколадної маси. При цьому він не повертає костюм, виданий йому відповідно до Норм безкоштовної видачі спецодягу, затверджених наказом Держгірпромнагляду від 26.03.200X р. № 59. Строк носіння костюма – 6 місяців. Його первинна вартість – 200 грн., окрім того ПДВ – 40 грн. Залишкова вартість – 168 грн. Заробітна плата працівника в місяці звільнення становила 1000 грн. Звільненому оператору видано 830,55 грн.

Розрахунок при звільненні працівника оформити в таблиці:

Види доходу	Сума нарахування, грн.	Утримані внески до соцфондів			ПДФО (15%)	Сума до видачі, грн.
		ПФ	ФБ	ФСС з ТВП		
Зарплата						×
Вартість неповерненого спецодягу						×
Разом						

Що таке і як розраховується «натуральний» коефіцієнт? Чи правильно вчинив бухгалтер? Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 7

Допоміжна інформація: Вартість подарунка, одержаного працівником від його роботодавця, розглядається як додаткове благо з відповідним оподаткуванням (п. «е» пп. 4.2.9 Закону № 889). Разом з тим Законом № 2117 на період його дії передбачено спеціальний порядок оподаткування дитячих новорічних подарунків. Тому його вартість включається до сукупного оподаткованого доходу працівника, який його одержав, тільки в сумі перевищення 17 грн. ДПАУ в листі від 16.12.200X р. № 12714/6/17-3116 роз'яснює, що суму перевищення зазначеної вартості підприємство повинно включити до оподаткованого доходу працівників як додаткове благо.

Підприємство придбало й видало під час новорічних свят штатним працівникам (на дітей віком до 14 років) набори цукерок та іграшки вітчизняного виробництва вартістю 90 грн. у розрахунку на особу, в т. ч. ПДВ – 15 грн. Усього придбано 50 наборів. Колективним договором подарунки до новорічних

свят не передбачені. Ці операції бухгалтером відображені наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст операції	Д-т	К-т	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Перераховано кошти постачальникам за товари	631	311	4500,0
2	Оприбутковано комплекти подарунків для подальшої передачі працівникам з дітьми	281	631	4500,0
3	Вартість подарунків включено до доходу працівників	93	661	5352,94
4	Відображено неоподатковувану частину вартості подарунку	93	661	850,00
5	Утримано ПДФО з працівників, які одержали подарунки	661	641/ПДФО	802,94
6	Передано комплекти подарунків працівникам з дітьми в кількості 50 шт.	661	281	4500,00
7	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	661	641/ПДВ	900,00

Чи правильно вчинив бухгалтер? Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 8

Працівникові підприємства (інженер із застосування комп'ютерів) 26.10.2007 р. видано під звіт готівкові кошти в сумі 600 грн. на придбання принтера. Принтер придбаний працівником за ціною 500 грн., про що свідчить товарний чек (див. стор. 34).

Продавець ФОП Доценко Є.Б. не є платником ПДВ. Авансовий звіт подано й затверджено 01.11.2007 р. Заробітна плата працівника в жовтні 2007 р. склала 2500 грн. Строк виплати заробітної плати – 7 число. Аудитору подано для перевірки вище наведений авансовий звіт.

Які порушення аудитор може виявити на підставі цього авансового звіту? Зробіть необхідні розрахунки.

Завдання 9

З каси підприємства видано під звіт працівникові адміністративного відділу підприємства аванс на відрядження в сумі 500,00 грн. Після повернення з відрядження працівник подав до бухгалтерії звіт на суму 470,00 грн. Залишок невикористаного авансу в сумі 30,00 грн. підзвітна особа повернула з порушенням триденного терміну, борг повернуто в наступному місяці. Працівнику нараховано зарплату в розмірі 1000,00 грн. Ці операції бухгалтером відображено наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
1	Виплачено з каси аванс підзвітній особі	372	301	500,00
2	Списано витрати на відрядження згідно із затвердженим Звітом	91	372	470,00
3	Нараховано зарплату	91	661	1000,00
4	Утримано податок з доходів фізичних осіб	661	641	146,01
5	Відображено повернення в касу підприємства невикористаного залишку авансу	301	372	30,00

Утримання в соціальні фонди не враховувати.

Чи правильно вчинив бухгалтер? Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 10

До 50-річного ювілею заступника директора ТОВ «Сатурн» Солнцева І.П. у жовтні 2008 р. йому вручили в подарунок телевізор, придбаний у неплатника ПДВ за 1000 грн. Вручення подарунків працівникам у зв'язку з 50-річчям передбачено колективним договором. Заробітна плата Солнцева І.П. за жовтень склала 1600 грн. Подарунок вручається в день виплати заробітної плати. Ставка внеску до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві прийнята умовно – 1%. Ці операції бухгалтером відображені наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	2	3	4	5
1	Отримано телевізор від постачальника	109	631	1000,00
2	Перераховано оплату вартості телевізора	631	311	1000,00
3	Нараховано Солнцеву І. П. за жовтень 2008 р.	44	661	1600,00
4	Нараховано внески до фондів соціального страхування	44	651, 652, 653, 656	592,00
5	Утримано внески до фондів соціального страхування	661	651, 652, 653	40,00
6	Утримано податок з доходів фізичних осіб (3011,77 грн. – 105,41 грн.) × 15%	661	641/ПДФО	234,00
7	Видано подарунок працівнику	377	109	1000,00
8	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	377	641/ПДВ	200,00
9	Проведено залік заборгованостей	661	377	1200,00

Чи правильно вчинив бухгалтер? Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Назва підприємства
Ідентифікаційний
код за ЄДРПОУ

ТОВ «Онiкс»

3 5 6 7 9 1 0 5

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ДПА України
від 19.09.2003 р. № 440

Проводка № 1020 від

01.11. 2007 р.

Відділ Пасада інженер із застосування комп'ютерів
Цех Професія
П. І. Б. Пащенко В.В.

Ідентифікаційний номер

2 9 9 8 7 6 2 1 1 1

Звіт про використання коштів, наданих
на відрядження або під звіт
№ 10 від 01.11 2007 р.

Призначення авансу
господарські потреби

Додатність проведеної витрати
підтверджую:

Залишок попереднього авансу
Перевітрата (за наявності)

Сума 01 листопада 2007 р.
— підпис Гладченко

Одержано (від кого, № та дата документа)

Звіт перевірено

1. Із каси РКО № 263 від 26.10.2007 р.

600,00 Розділ пар. ст.

2.

— До затвердження

3.

— 500,00 грн.

Усього отримано

600,00 Дата 01.11 2007 р.

Витрачено

500,00 Бухгалтер Заяченко

Залишок

100,0

Перевітрата

П'ять сот грн. 00 коп. Звіт затверджено в сумі

Додаток 1 документів

(прописом)
01 11 2007 р. Гладченко
(підпис)

Залишок унесений у суму 100,00 грн. за касовим ордером № 77 від 01.11 2007 р.

Перевітрата видана

01.11. 2007 р.

Підпис Пащенко

Перелік документів наведено на звороті

ДЕБЕТ			
рахунок	карт	сума	
10		400	00
92		100	00
КРЕДИТ			
372		500	00

РОЗПІСКА. Прийнятий на перевірку від Пащенко В.В. аванс. звіт від 29 жовтня 2007 р. На суму 400,00 грн. документів 1 29 жовтня 2007 р. Підпис Заяченко

Розрахунок штрафу та сума утриманого податку за несвоєчасно повернуті витрачені кошти на відрядження або під звіт:

При несвоєчасності повернення суми надміру сплачених коштів пізніше граничного терміну (до закінчення третього банківського дня, наступного за днем, у якому платник податку завершує таке відрядження або завершує виконання окремої цивільно-правової дії за дорученням та за рахунок особи, що надала кошти під звіт), але не пізніше звітного місяця, на який припадає останній день такого граничного терміну:

Сума штрафу (грн.) = несвоєчасно повернута сума x 15 : 100.

При неповерненні суми надміру витрачених коштів протягом звітного місяця, на який припадає граничний термін повернення:

Сума податку (грн.) = не повернута сума (грн.) x ставка оподаткування (пункт 7.1 статті 7 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб») : 100.

Сума штрафу (грн.) = не повернута сума (грн.) x 15 : 100.

Підпис особи, що склала розрахунок

Дата складання розрахунку 2007 р.

З розрахунком ознайомлений: підпис _____ Дата _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Зворотний бік

Дата	Пор. № док	Кому, за що і на підставі якого документа заплачено	Сума	Дебет	
				рахунок	карт
29.10.2007 р.	1	ФОП Доценко Е. Б. за принтер за чеком № 76	400,00	10	
29.10.2007 р.		Доставка власним транспортом	100,00	92	
		Усього	500,00		

Підпис підзвітної особи Пащенко

Дата 01.11 2007 р.

Товарний чек (до завдання 8)

Тема заняття: Аудит кредитно-депозитних операцій і взаємовідносин з банками

Запитання для контролю знань:

1. У чому полягає мета аудиту кредитно-депозитних операцій і взаємовідносин з банками?
2. Назвіть основні етапи операційної перевірки кредитно-депозитних операцій і взаємовідносин з банками.
3. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці кредитно-депозитних операцій і взаємовідносин з банками.
4. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці кредитно-депозитних операцій та взаємовідносин з банками?
5. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень операцій з обліку кредитно-депозитних операцій та взаємовідносин з банками?

Завдання 1

Допоміжна інформація: Досить часто фірми звертаються за гарантією, коли збираються одержувати якісь матеріальні цінності. Тому в бухгалтерському обліку комісійна винагорода банку, що надав гарантію, відноситься до витрат, пов'язаних з придбанням майна. А зважаючи на те, що підприємства частіш за все застосовують банківські гарантії для придбання запасів (без надання гарантії продавець відмовляється їх продавати), сума винагороди за надання такого забезпечення збільшить первісну вартість запасів як інші витрати, що безпосередньо пов'язані з їх придбанням (передостанній абзац п. 9 П(С)БО 9).

Проте такий спосіб обліку доцільно застосовувати лише тоді, коли витрати з придбання товарів можна безпосередньо пов'язати з одиницею їх обліку. Нагадуємо, що одиницею бухгалтерського обліку запасів є їх найменування або однорідна група (вид) (п. 7 П(С)БО 9). В іншому разі винагороду за надання гарантії доцільно відображати у складі й адміністративних витрат як інші послуги банків (передостанній абзац п. 18 П(С)БО 16). Якщо гарант поставив зворотну вимогу до боржника (в порядку регресу) в межах суми, сплаченої гарантом кредитором за гарантією, у боржника виникає зобов'язання перед гарантом.

Підприємство оптової торгівлі придбавало партію товару вартістю 23700,00 грн. (у тому числі ПДВ – 3950,00 грн.). Договором поставки було встановлено, що у забезпечення зобов'язань з оплати конкретно цього товару фірма надає продавцеві банківську гарантію в розмірі вартості товарів. Договором гарантії передбачено регрес. Банк, клієнтом якого є підприємство, погодився надати банківську гарантію за винагороду в розмірі 480,00 грн. (у тому числі ПДВ – 80 грн.). У вересні 200X р. цю суму було перераховано, того ж місяця підприємство надало постачальникові банківську гарантію і оприбуткувало товари.

Товари було продано. Виручка від реалізації становила 33060,00 грн. (у тому числі ПДВ – 5510,00 грн.). Із постачальником підприємство розрахувалося. Таким чином, свої зобов'язання з оплати підприємство виконало, банківська гарантія залишилася незапитаною.

Бухгалтером цю операцію було відображено в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
Вересень 200X р.				
1	Відображено винагороду банку	902	685	480,00
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	902	80,00
3	Перераховано суму винагороди	685	311	480,00
4	Одержано товари	281	631	19750,00
5	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631	3950,00
Жовтень 200X р.				
6	Реалізовано товари	361	702	33060,00
7	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	702	641	5510,00
8	Списано собівартість реалізованих товарів	902	281	19750,00
9	Одержано гроші від покупців	311	361	33060,00
10	Оплачено товари постачальникові	631	311	23700,00

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Одночасно підприємство звернулося до аудитора за консультацією. Суть питання полягає в тому, як відобразити ці операції, якщо продажу товарів не було і, відповідно, не було грошей, щоб розрахуватися з постачальником. Дайте обґрунтовану пораду підприємству.

Завдання 2.

Допоміжна інформація: Як відомо, несплачені вчасно податкові зобов'язання стають податковим боргом. У такому випадку активи підприємства переходять у податкову заставу, обмежуються права платника на вільне здійснення деяких операцій і т.д. Згодом розпочинається процедура примусового стягнення активів підприємства в рахунок погашення податкового боргу. Тому коли в підприємства є кошти на депозиті й виникає загроза виникнення податкового боргу, слід проаналізувати, що «вигідніше» – розірвати депозитний договір, втратити частину доходу, але заплатити податкові зобов'язання, чи дочекатися права податкової застави і примусового стягнення цих коштів. При погашенні податкового боргу в строк: до 30 календарних днів сума штрафу – 10%; до 90 календарних днів – 20%; більше 91 календарного дня – 50%.

Підприємство розмістило на депозит 100,0 тис. грн. під 18% річних. За депозитом «до запитання» процентна ставка – 3% річних. Виникає загроза податкового боргу в сумі 30,0 тис. грн. з 03.03.2008 р. У цій ситуації підприємство звернулося до аудитора за консультацією: чи варто розривати депозитний договір, якщо строк його дії закінчується 31.05.2008 р.?

Завдання 3

Проводячи перевірку кредитних операцій, аудитор зіткнувся з наступною операцією. Підприємством А (Боржником) взято кредит у банку на суму 100000 грн.

строком на один рік. Сума нарахованих процентів за весь час користування кредитом – 15000 грн. За умовами кредитного договору зобов'язання щодо повернення кредиту і сплати процентів має забезпечити Поручитель. Для цього між банком і підприємством Б (Поручителем) укладено договір поруки на повну суму зобов'язання. Після закінчення строку повернення кредиту Боржником не сплачено банку 26200 грн.:

- 20000 грн. – сума кредиту;
- 5000 грн. – сума нарахованих процентів;
- 1200 грн. – сума нарахованої пені за прострочення погашення кредиту.

Поручитель розраховується з банком, а згодом одержує грошові кошти від Боржника в сумі 26900 грн., у тому числі:

- 26200 грн. – сума, сплачена Поручителем банку;
- 700 грн. – пеня, нарахована Поручителем.

Бухгалтером Боржника ці операції було відображено в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	2	3	4	5
1	Отримано банківський кредит	311	601	100000
2	Відображено у складі витрат суму нарахованих процентів	91	684	15000
3	Частково погашено банківський кредит	601	311	80000
4	Відображено заборгованість перед Поручителем (на підставі отриманого від нього повідомлення про виконання зобов'язань перед банком)	601	685	26200
5	Відображено у складі витрат суму нарахованої Поручителем пені	952	685	700
6	Перераховано грошові кошти Поручителю	685	311	27600

Чи правильно вчинив бухгалтер? Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 4

Підприємство уклало договір строкового банківського вкладу на суму 6000 грн. строком на 6 місяців з 1 січня по 30 червня 200X р. За договором нарахування процентів здійснюється щокварталу – 28 числа. Виплата процентів – після закінчення строку депозитного договору.

Сума процентів, нарахованих за депозитним договором, становить:

- 28.03.200X р. – 237 грн.;
- 28.06.200X р. – 245 грн.

Бухгалтером ці операції відображені в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

Дата	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	2	3	4	5
01.01	Перераховано основну суму вкладу з поточного рахунка на депозитний рахунок	952	311	6000
28.03	Нараховано проценти за I квартал 200X року на суму депозиту	373	732	237
	Відображено фінансовий результат	732	791	237
28.06	Нараховано проценти за II квартал 200X року на суму депозиту	373	732	245
	Відображено фінансовий результат	732	791	245
30.06	Перераховано суму процентів на поточний рахунок за півріччя	311	373	482
	Повернено основну суму вкладу на поточний рахунок	311	952	6000

Чи правильно вчинив бухгалтер? Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Тема заняття: Аудит витрат і доходів

Запитання для контролю знань:

1. У чому полягає мета аудиту витрат?
2. Назвіть основні етапи операційної перевірки витрат.
3. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці витрат.
4. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці витрат?
5. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень операцій з обліку витрат?
6. У чому полягає мета аудиту доходів?
7. Назвіть основні етапи операційної перевірки доходів.
8. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці доходів.
9. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці доходів?
10. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень операцій з обліку доходів?

Завдання 1

На підприємстві придбано устаткування для пропускнуої системи «Турнікет з пультом керування». Акт виконаних робіт з монтажу підписаний, турнікет введено в експлуатацію. До пропускнуої системи додаються безконтактні картки, які роздані працівникам підприємства. Бухгалтером ці операції відображені в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Сплачено виконавцю послуг з виготовлення перепусток	63	311
2	Відображено право на податковий кредит (якщо виконавець – платник ПДВ)	641	644
3	Віднесено до податкового кредиту суми ПДВ, сплачені за виготовлення перепусток	644	63
4	Оприбутковано виготовлені перепустки	117	63
5	Нараховано знос на перепустки	90	132
6	Списано видані працівникам перепустки на підставі акта на списання, складеного відповідно до відомості на видачу перепусток	90	117
7	Оприбутковано видані перепустки на забалансовий рахунок	023	—

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 2

Аудитору представлена наступна інформація щодо обліку фінансових витрат та відображення їх у звітності.

1. 08.01.200X р. – внесено доповнення до Наказу про облікову політику підприємства, а саме:

- «Кваліфікаційними активами вважати необоротні та оборотні активи підприємства, на створення яких потрібно не менше 3 місяців».
- «Капіталізацію фінансових витрат, пов'язаних зі створенням кваліфікаційних активів, здійснювати відповідно до норм П(С)БО 31 «Фінансові витрати».
- «Фінансові витрати відображати в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства відповідно до норм П(С)БО 31 «Фінансові витрати».

2. 31.01.200X р. – отримано кредит банку в сумі 100000 грн. за ставкою 15% річних для будівництва складських приміщень. Вся сума за необхідні будівельні матеріали перерахована різним організаціям. Роботи розпочаті будівельною бригадою підприємства в січні 200X р. після одержання всієї дозвільної документації, їх планується завершити в травні 200X р. Кредит оформлено на 12 місяців. Відсотки нараховують і сплачуються щомісяця, починаючи з лютого 200X р. Погашення – рівними частинами поквартально до 10 числа місяця, наступного за останнім місяцем кварталу.

3. 31.01.200X р. – нараховано заробітну плату працівникам будівельної бригади й всі необхідні нарахування за цим ФОП за січень 200X р. (умовно приймемо загальною сумою) – 13800,00 грн.

4. Станом на 01.01.200X р. в обліку підприємства числиться кредиторська заборгованість за довгостроковим векселем у сумі 50000 грн. за ставкою 10% річних. Строк її погашення минає в липні 200X р. Відсотки нараховують щомісяця, в останній день місяця.

5. 28.02.200X р. – нараховані й списані з поточного рахунку підприємства відсотки за лютий 200X р. за користування кредитом, отриманим на будівництво складських приміщень, – 1208,33 грн.

6. 28.02.200X р. – нараховано заробітну плату працівникам будівельної бригади й всі необхідні нарахування за цим ФОП за лютий 200X р. (умовно приймемо загальною сумою) – 12400,00 грн.

7. 31.03.200X р. – нараховані й списані з поточного рахунку підприємства відсотки за березень 200X р. за користування кредитом, отриманим на будівництво складських приміщень, – 1291,67 грн.

8. 31.01.200X р. – нараховано відсотки за січень 200X р. за довгостроковим векселем – 416,67 грн.

9. 28.02.200X р. – нараховано відсотки за лютий 200X р. за довгостроковим векселем – 416,67 грн.

10. 15.03.200X р. – здійснено капітальні інвестиції (оплачено роботу техніки, задіяної на будівництві складських приміщень) на суму 12000,00 грн. (у т. ч. ПДВ 2000,00 грн.).

11. 31.03.200Z р. – нараховано відсотки за березень 200X р. за довгостроковим векселем – 416,67 грн.

12. 31.03.200Z р. – нараховано заробітну плату працівникам будівельної бригади та всі необхідні нарахування за цим ФОП за березень 200X р. (умовно приймемо загальною сумою) – 16300,00 грн.

У звіті про фінансові результати за рядком 140 наведено суму 3750 грн.

Чи може аудитор підтвердити законність, повноту й достовірність відображення фінансових витрат у звітності?

Таблиця 2. Відображення розглянутих операцій у бухгалтерському обліку					
№ з/п	Дата операції	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
			дебет	кредит	
1	31.01.2007 р.	Отримано короткостроковий кредит банку	31 «Рахунки в банках»	60 «Короткострокові позики»	100 000,00
2	31.01.2007 р.	Оплачено будівельні матеріали	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	31 «Рахунки в банках»	100 000,00
3	31.01.2007 р.	Відображено податковий кредит за ПДВ у вартості оплачених будівельних матеріалів (за наявності податкової накладної)	641 «Розрахунки за податками»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	16 666,67
4	31.01.2007 р.	Нараховано заробітну плату працівникам будівельної бригади та всі необхідні нарахування за нею за січень, лютий, березень 2007 р. (умовно приймемо загальними щомісячними сумами, без розділення на 66 і 65 рахунки)	151 «Капітальне будівництво»	661 «Розрахунки за заробітною платою», 65 «Розрахунки за страхуванням» (нарахування внесків на соціальні заходи на фонд оплати праці персоналу, зайнятого спорудженням об'єкта основних засобів)	13 800, 00
5	28.02.2007 р.				12 400, 00
6	31.03.2007 р.				16 300, 00
7	15.03.2007 р.	Оплачено роботу техніки, задіяної на будівництві складських приміщень	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» 151 «Капітальне будівництво»	31 «Рахунки в банках» 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	12 000,00
					10 000,00
8	15.03.2007 р.	Відображено податковий кредит з ПДВ у вартості оплачених робіт будівельних машин (за наявності податкової накладної)	641 «Розрахунки за податками»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	2 000,00
9	31.01.2007 р.	Нараховано відсотки за січень, лютий, березень 2007 р. за довгостроковим векселем і відображено у складі фінансових витрат періоду	952 «Інші фінансові витрати»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»	416,67
10	28.02.2007 р.				416,67
11	31.03.2007 р.				416,67
12	28.02.2007 р.	Нараховано відсотки за лютий, березень 2007 р. за кредитним договором і відображено у складі фінансових витрат періоду	951 «Відсотки за кредит»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»	1 208,33
13	31.03.2007 р.				1 291,67
14	31.03.2007 р.	Відображено капіталізацію фінансових витрат 1 кварталу 2007 р.	151 «Капітальне будівництво»	951 «Відсотки за кредит»	2 500,00
15	31.03.2007 р.			952 «Інші фінансові витрати»	729,17
16	31.03.2007 р.	Списано на фінансовий результат суми нарахованих відсотків у частині, визнаній витратами періоду	792 «Результат фінансових операцій»	952 «Інші фінансові витрати»	520,84

Завдання 3

Спонсорська допомога, що надається дитячому будинку для фінансування його витрат, обліковується підприємством на рахунку 95 як фінансові витрати і відображається в Звіті про фінансові результати в рядку 140 «Фінансові витрати».

Чи може аудитор підтвердити законність, повноту і достовірність відображення фінансових витрат у звітності?

Завдання 4

У торговельному залі супермаркету покупець розбив скляну вазу, ціна якої становить 65,00 грн. За фактом заподіяння шкоди було складено акт довільної форми. Покупець визнав свою вину і згоден відшкодувати шкоду в розмірі роздрібною ціни на вазу (65,00 грн.). Бухгалтером ці операції відображені в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	Списано на витрати вартість вази	947	282	65,00
2	Суму відшкодування шкоди внесено покупцем до каси підприємства	301	702	65,00

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 5

Підприємством з ремонту техніки, яке є платником податку на прибуток і ПДВ, у поточному звітному кварталі на банківський рахунок одержано аванс на придбання запчастин для проведення капітального ремонту техніки замовника в сумі 3600 грн. (ПДВ – 600 грн.), який зараховується в рахунок суми остаточної оплати за послуги ремонту, що становить 6000 грн. (ПДВ – 1000 грн.). Зазначимо, що для обліку авансів підприємство застосовує субрахунок 681.

У наступному звітному кварталі результати робіт передані замовнику, про що складено відповідний акт приймання-передачі, після чого від нього на банківський рахунок одержано остаточну суму оплати – 2400 грн. (ПДВ – 400 грн.).

Окрім того, в поточному звітному кварталі за переданий в оперативну оренду об'єкт основних засобів підприємством одержано орендну плату за три квартали, включаючи поточний, в сумі 540 грн. (ПДВ – 90 грн.) з розрахунку на кожен квартал – 180 грн. (ПДВ – 30 грн.).

Бухгалтером ці операції відображені в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Господарська операція	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
Поточний звітний квартал				
1	Одержано аванс на придбання запчастин для здійснення ремонту техніки замовника	311	681	3600
2	Податкове зобов'язання з ПДВ	643	641	600
3	Одержано орендну плату за три квартали	311	681	540
4	Податкове зобов'язання з ПДВ	643	641	90
5	На кінець поточного звітного кварталу частину орендної плати, що припадає на поточний квартал, відображено у складі доходу поточного звітного періоду	681	703	180
6	Відображено частину суми ПДВ, яку раніше включено до складу податкового зобов'язання і яка припадає на поточний квартал	703	643	30
Наступний звітний квартал				
7	Передано замовнику результати ремонтних робіт	361	703	6000
9	Податкове зобов'язання з ПДВ у неоплаченій вартості переданих робіт	703	641	1000
10	Одержано остаточну суму оплати на банківський рахунок	311	361	2400
11	На кінець наступного звітного кварталу частину орендної плати, що припадає на наступний квартал, відображено у складі доходу наступного звітного періоду	681	703	180
12	Відображено частину суми ПДВ, яку раніше включено до складу податкового зобов'язання та яка припадає на наступний квартал	703	643	30

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 6

За договором купівлі-продажу від 12.11.200X р. № 40 ТОВ «Бренд» відвантажило ТОВ «Кармен» товари на суму 15000 грн., крім того ПДВ – 3000 грн. Собівартість відвантажених товарів становить 11000 грн. ТОВ «Кармен» відвантажило ТОВ «Бренд» згідно з договором купівлі-продажу від 26.11.200X р. № 65 готову продукцію на суму 20000 грн., крім того ПДВ – 4000 грн. Собівартість цієї продукції становить 17000 грн.

Після поставки товарів сторони уклали додаткові угоди до договорів № 40 і № 65, якими передбачено, що розрахунки будуть здійснюватися не в грошовій формі шляхом взаємозаліку заборгованості станом на 01.12.200X р. з підписанням акта звіряння розрахунків. Крім того визначено, що сума заборгованості, непогашена взаємозаліком, підлягає сплаті коштами на розрахунковий рахунок, а

ціни в договорі є звичайними. Сторони договору є платниками ПДВ і податку на прибуток на загальних підставах.

Для підтвердження факту господарських операцій аудитор застосував метод зустрічної перевірки.

Бухгалтерами ці операції відображені в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1. ТОВ «Бренд»				
1.1	Відображено реалізацію товарів за договором № 40	361	702	18000
1.2	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	702	641/ПДВ	3000
1.4	Списано на фінансові результати:			
	- дохід від реалізації	702	791	15000
1.5	Оприбутковано готову продукцію за договором № 65	28	631	24000
1.6	Відображено податковий кредит з ПДВ	631	641/ПДВ	4000
1.7	Відображено залік заборгованостей станом на 01.12.200X р.	631	361	18000
1.8	Перераховано кошти в рахунок погашення заборгованості за договором № 65	631	311	6000
2. ТОВ «Кармен»				
2.1	Відображено реалізацію готової продукції за договором № 65	361	701	24000
2.2	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	701	641/ПДВ	4000
2.3	Списано собівартість реалізованої готової продукції	901	26	17000
	Списано на фінансові результати:			
2.4	- дохід від реалізації	701	791	20000
	- собівартість реалізованої готової продукції	791	901	17000
2.5	Оприбутковано товар за договором № 40	281	631	15000
2.6	Відображено податковий кредит з ПДВ	641/ПДВ	631	3000
2.7	Відображено залік заборгованостей станом на 01.12.200X р.	631	361	18000
2.8	Одержано кошти в рахунок погашення заборгованості за договором № 65	311	361	6000

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Бухгалтер якого підприємства є більш досвідченим фахівцем?

Завдання 7

Магазином реалізовано товар на суму 1200 грн. (у тому числі ПДВ – 200 грн.). Розрахунок за цей товар було проведено з використанням БПК. Розмір комісійних банкуеквайра – 2% від вартості товару, розрахунок за який провадився з використанням БПК. Торговельна націнка проданих товарів – 150 грн. Бухгалтером ці операції відображені в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			дебет	кредит
1	2	3	4	5
1	Відображено реалізацію товарів	1200,00	361	702
			377	361
2	Суму ПДВ включено до складу податкових зобов'язань	200,00	702	641
3	Передано реєстр сліпів або платіжних квитанцій банкуеквайру	1200,00	331	377
4	На розрахунковий рахунок зараховано відповідну суму грошових коштів (за вирахуванням комісійних: $1200 \times 0,02 = 25,00$)	1175,00	311	331
		25,00	902	331
5	Списано облікову вартість реалізованих товарів	940,00 (умовно)	902	281
6	Визначено фінансовий результат:			
	- списано доходи	1000,00	702	791
	- списано собівартість реалізованого товару	965,00	791	902

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Тема заняття: Аудит капіталу

Запитання для контролю знань:

1. У чому полягає мета аудиту капіталу?
2. Назвіть основні етапи операційної перевірки капіталу.
3. Охарактеризуйте послідовність дій аудитора при перевірці капіталу.
4. Які основні порушення можуть бути виявлені при перевірці капіталу?
5. Які аудиторські докази повинен отримати аудитор для встановлення порушень операцій з обліку капіталу?

Завдання 1

Зі складу учасників ТОВ, розмір статутного фонду якого становить 100 тис. грн., вийшов учасник – фізична особа А (його частка – 25%, що у вартісному вираженні дорівнює 25 тис. грн.). Одночасно було прийняте рішення про збільшення статутного фонду до існуючого розміру (100 тис. грн.) шляхом прийняття до складу ТОВ нового учасника – фізичної особи Б із часткою 25%.

Розмір вартості майна товариства на момент виходу учасника (рядок 380 Балансу) – 150 тис. грн.

Новий учасник здійснив внесок у розмірі: 25000 грн. ($100000 \times 25\%$). Розрахунки з учасниками проводились у грошовій формі. Бухгалтером ці операції відображені в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		дебет	кредит	
1	2	3	4	5
1	Відображено заборгованість перед учасником:			
	- у межах його внеску до статутного фонду;	452/А	672/А	25000
	- понад його внесок до статутного фонду	949	672/А	12500
2	Відображено заборгованість нового учасника	46/Б	452/А	25000
3	Погашено заборгованість перед старим учасником	672/А	311, 301	25000
4	Здійснено внесок до статутного фонду новим учасником	311, 301	46/Б	25000

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 2

У ТОВ два учасники: підприємство, яке володіє часткою у статутному фонді в розмірі 80% і фізична особа А – 20%. Статутний фонд товариства дорівнює 100 тис. грн.

Товариство приймає рішення про викуп частки (20%) в учасника – фізичної особи А за 30 тис. грн. Одночасно цю частку (20%) було продано фізичній особі Б за 31 тис. грн. Вартість майна товариства (рядок 380 Балансу) на момент продажу

частки становить 1 млн грн. Бухгалтером ці операції відображені в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст господарської операції	дебет	кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	Виплачено учаснику договірну вартість корпоративних прав	672/А	311, 301	30000
2	Відображено реалізацію частки іншому учаснику	672/Б	421	31000
4	Внесено грошові кошти учасником у погашення заборгованості перед товариством	311	672/Б	31000

Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Завдання 3

Засновниками ТОВ «Меркурій» є фізична особа (А) і дві юридичні особи (В і С), які мають частки у статутному капіталі – 20, 30 і 50% відповідно. У І кварталі 2008 р. зборами засновників прийнято рішення про виплату дивідендів у загальній сумі 20 тис. грн. (засновнику А – 4000 грн., В – 6000 грн., С – 10000 грн.). Дивіденди вирішено виплатити:

- 50% у вигляді часток у статутному капіталі, емітованих ТОВ «Меркурій», не змінюючи співвідношення часток учасників (тобто просто прийнято рішення повністю направити дивіденди на збільшення статутного капіталу);
- 50% грошовими коштами.

Бухгалтером ці операції відображені в обліку наступною кореспонденцією рахунків:

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			дебет	кредит
1	2	3	4	5
1	Нараховано дивіденди засновникам	4000	441	671/А
		6000	441	671/В
		10000	441	671/С
Дивіденди повністю спрямовано на збільшення статутного капіталу				
2	Відображено збільшення статутного капіталу	2000	46/А	40/А
		3000	46/В	40/В
		5000	46/С	40/С
Дивіденди виплачуються грошовими коштами				
3	Перераховано авансовий внесок щодо податку на прибуток	5000	641/ПП	311
4	Виплачено дивіденди	2000	671/А	301 (311)
		3000	671/В	301 (311)
		5000	671/С	301 (311)

За яких умов проводка 2 буде законною? Сформулюйте думку аудитора з приводу встановленого.

Список літератури

1. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (надалі – П(С)БО): П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 2 «Баланс», П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів», П(С)БО 5 «Звіт про власний капітал», П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», П(С)БО 7 «Основні засоби», П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», П(С)БО 9 «Запаси», П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», П(С)БО 11 «Зобов'язання», П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції», П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» П(С)БО 14 «Оренда», П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 17 «Податок на прибуток», П(С)БО 18 «Будівельні контракти», П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств», П(С)БО 20 «Консолідована фінансова звітність», П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», П(С)БО 24 «Прибуток на акцію», П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».
2. Аудит. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Навч. посібник / Укоопспілка; Львівська комерційна академія / С. П. Лозовицький (уклад.). – Л.: Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. – 129 с.
3. Аудит: Застосування міжнародних стандартів аудиту в аудиторській практиці України: Навч. посібник / Аудиторська палата України; Спілка аудиторів України; Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України / І.І. Пилипенко (заг. ред.). – К.: ТОВ «ІАМЦ АУ СТАТУС», 2005. – 172 с.
4. Білуха М.Т., Дмитренко М.Г., Микитенко Т.В. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: Підруч. для студ. вищ. навч. закл.. – 2.вид., перероб. і доп. – К.: Українська академія оригінальних ідей, 2006. – 888 с.
5. Бурова Т. А., Корнієнко О. С. Бухгалтерський облік та аудит для менеджерів: навч. посібник / Національний ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. Інститут післядипломної освіти. – Миколаїв : НУК, 2007. – 128 с.
6. Бутинець Ф.Ф., Малюга Н.М., Петренко Н.І. Аудит: Стан і тенденції розвитку в Україні та світі / Житомирський держ. технологічний ун-т / Франц Францович Бутинець (ред.). – Житомир: ЖДТУ, 2004. – 563 с.
7. Гончарук Я.А., Рудницький В.С. Аудит: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. – 2 вид., перероб. та доп. – Л.: Оріяна-Нова, 2004. – 291 с.
8. Гордієнко Н.І. Аудит і ревізія. Конспект лекцій для студентів економічних спеціальностей. – Харків, ХДАМГ, 2002. – 91 с.
9. Гордієнко Н.І., Харламова О.В. Аудит, організація і методика. Навчальний посібник. ХНАМГ, 2007 р. – 468 с.
10. Давидов Г.М. Аудит: теорія і практика. – Кіровоград: ТОВ «Імекс-ЛТД», 2006. – 323 с.
11. Деєва Н.М., Дедіков О.І. Аудит: Навч. посіб. для студ. ВНЗ / Дніпропетровська держ. фінансова академія. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 182 с.
12. Дорош Н. І. Аудит: теорія і практика. – К.: Знання, 2006. – 495 с.

13. Загородній А.Г., Єлісеєв А.В., Корягін М.В., Блотнер В.Г., Будзан Н.В. Аудит: теорія і практика: Навч. посібник для студ. напряму підготовки 0501 «Економіка та підприємництво» / Нац. ун-т «Львівська політехніка»; Ін-т підприємництва та перспективних технологій при Нац. ун-ті «Львівська політехніка». – Львів: Львівська політехніка, 2003. – 364 с.
14. Загородній А.Г., Корягін М.В., Єлісеєв А.В., Полякова Л.М. Аудит: теорія і практика / Національний ун-т «Львівська політехніка». – 2 вид., перероб. та доп. – Л.: Видавництво Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2004. – 456 с.
15. Коренєва О.Г., Слов'янська Н.Г., Євченко Н.Г., Карпенко О.В. Облік і аудит у банках: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Українська академія банківської справи Національного банку України / О.Г. Коренєва (ред.), Н.Г. Слов'янська (ред.). – Суми: Університетська книга, 2007. – 493 с.
16. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. – К.: Каравела, 2004. – 568 с.
17. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Основи аудиту: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 3-є вид. – К.: Каравела, 2006. – 312 с.
18. Куленко С.В., Лесько О.Й. Аудит: навч. посіб. для студ. спец. «Менеджмент організацій» всіх форм навчання / Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця: ВНТУ, 2007. – 97 с.
19. Лобозинська С.М. Облік і аудит у банку: навч. посібник / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Економічний факультет / С.К. Реверчук (ред.). – К.: Знання, 2007. – 630 с.
20. Майданевич П.Н., Каюм Абдул, Федосєєв С.К., Майданевич Ю.П., Олейник О.А. Аудит: Учеб. пособие для студ. вузов / А.Ю. Рудченко (ред.). – Донецк: ООО «Юго-Восток, ЛТД», 2005. – 394 с.
21. Пантелеєв В.П., Корінько М.Д. Внутрішній аудит: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навч. за освітньо-професійною програмою «Спеціаліст зі спеціальності «Облік і аудит»» / Державна академія статистики, обліку та аудиту Державного комітету статистики України / В.О. Шевченко (ред.). – К., 2006. – 248 с.
22. Петрик О.А. Аудит: методологія і організація / Київський національний економічний ун-т. – К.: КНЕУ, 2003. – 260 с.
23. Полякова Л.М., Корягін М.В., Воськало В.І., Чубай В.М. Аудит: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. дистанц. форми навч. / Національний ун-т «Львівська політехніка». – Л.: Видавництво Нац. Ун-ту «Львівська політехніка», 2004. – 244 с.
24. Поникаров В.Д., Серикова Т.Н. Аудит: Учеб.-метод. пособие для самост. изучения дисциплины / Харьковский гос. экономический ун-т – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2003. – 248 с.
25. Понікаров В.Д., Серікова Т.М. Аудит: Навч. посіб. / Харківський нац. економічний ун-т. – Х.: ВД «Інжек», 2006. – 224 с.

- 26.Пухальська Г.В., Пухальський В.В. Аудит за міжнародними стандартами: конспект лекцій. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 124 с.
- 27.Рудницький В.С., Лазаришина І.Д., Шеремета Г.М., Хомедюк В.О. Внутрішній аудит / Український держ. ун-т водного господарства та природокористування. – Рівне: УДУВГП, 2003. – 164 с.
- 28.Рудницький В.С., Лозовицький С.П. Аудит: робочі документи аудитора: навч.-наоч. посіб. / Укоопспілка; Львівська комерційна академія. – Л.: ЛКА, 2007. – 216 с.
- 29.Савченко В.Я., Зотов В.О., Кириленко С.А., Петрик О.А., Чумакова І.Ю. Аудит: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни / Київський національний економічний ун-т – К.: КНЕУ, 2003. – 267 с.
- 30.Усач Б.Ф. Аудит: Навч. посіб. – 4.вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 232 с.

Навчальне видання

Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту» і виконання практичних завдань (для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 6.050100 – «Облік і аудит»).

Укладачі: Наталія Іванівна Гордієнко,
Олена Вікторівна Харламова

Редактор: М.З. Аляб'єв

План 2008, поз. 357 М

Підп. до друку 26.09.2008 р.	Формат 60 × 84 1/16	Папір офісний.
Друк на ризографі.	Умовно-друк. арк. 3,0	Обл.-вид. арк. 3,3
Тираж 100 прим.	Замовл. №	

61002, м. Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ,
61002, м. Харків, вул. Революції, 12